

Quickscan Wet
natuurbescherming
ter plaatse van:

**Zuiderkruis
te Hoogeveen**

projectnummer

191047

Verantwoording

RAPPORT	
Type onderzoek	Quickscan Wet natuurbescherming
Locatie onderzoek	Zuiderkruis te Hoogeveen
Projectnummer	191047
Versie rapportage	1
Auteur	Ing. E.R. Penninkhof
Controle	M.C. Bartelds MSc.
Vrijgave	J. Kamps
Paraaf vrijgave	
Datum	18 april 2019

OPDRACHTGEVER	
Naam	WVG ontwikkeling
	Blankenstein 120
	7943 PE Meppel
Contactpersoon	De heer S. ter Wal

UITGEVOERD DOOR

Kantoor Zuidwolde
Industrieweg 20
7921 JP Zuidwolde
Tel: 0528 373 982

Info@ecoreest.nl
www.ecoreest.nl

Kantoor Appingedam
Opwierderweg 160
9902 RH Appingedam
Tel: 0596 633 355

Kantoor Almere
Transistorstraat 91-34
1322 CL Almere
036 82 00 397

DISCLAIMER

Dit rapport is het resultaat van een quickscan Wet natuurbescherming die is uitgevoerd ter plaatse van **Zuiderkruis te Hoogeveen**, in opdracht van **WVG**.

Ten behoeve van de juiste interpretatie van dit rapport is het noodzakelijk te beschikken over de gehele rapportage, inclusief bijlagen.

Het rapport is ongeschikt voor toepassing in een juridische context indien:

- de paginanummering van het rapport onjuist of onvolledig is
- de bijlagen genoemd in de inhoudsopgave (deels) ontbreken
- het projectnummer in het rapport en op de bijlage niet overeenkomt

We stellen dit rapport alleen ter beschikking aan derden in geval van schriftelijke toestemming van de opdrachtgever.

INHOUDSOPGAVE

1.	INLEIDING	5
1.1	Aanleiding en doelstelling.....	5
1.2	Scope.....	5
1.3	Kwaliteitsborging	5
1.4	Leeswijzer.....	6
2.	ONDERZOEKSLOCATIE EN NABIJE OMGEVING	7
2.1	Beschrijving onderzoekslocatie en directe omgeving.....	7
2.2	Beschrijving toekomstige plannen.....	10
2.3	Beschermde gebieden in de omgeving.....	11
2.3.1	Natura 2000.....	11
2.3.2	Natuurnetwerk Nederland.....	11
3.	NATUURWETGEVING	13
3.1	Soortenbescherming.....	13
3.2	Gebiedsbescherming	14
3.3	Zorgplicht	15
4.	METHODE	16
4.1	Literatuurstudie	16
4.2	Veldbezoek.....	17
5.	RESULTATEN	18
5.1	Vaatplanten.....	18
5.2	Vogels.....	20
5.3	Grondgebonden zoogdieren	21
5.4	Vleermuizen	22
5.5	Amfibieën en reptielen	23
5.6	Vissen	23
5.7	Overige soorten	23
6.	SAMENVATTING EN CONCLUSIE	24
6.1	Algemeen	24
6.2	Conclusie soortenbescherming.....	24
6.3	Conclusie gebiedsbescherming.....	24
6.4	Aanbevelingen en advies	25
6.5	Verantwoording	25
	GERAADPLEEGDE BRONNEN	26

Bijlage 1 Overzicht vrijgestelde soorten Drenthe

Onze rapportage is opgezet in kleur, om het u bij het lezen van het digitale document visueel aantrekkelijk te maken. Uiteraard kan het document ook op papier worden afgedrukt, waarbij we willen wijzen op de mogelijkheid om het document in zwart-wit af te drukken om kosten en toner te besparen.

1. Inleiding

In opdracht van WVG Ontwikkeling is door Eco Reest BV een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd ter plaatse van Zuiderkruis te Hoozeveen.

1.1 Aanleiding en doelstelling

Aanleiding tot het onderzoek is de voorgenomen ontwikkeling van woningen ter plaatse van de onderzoekslocatie.

Doel van de quickscan Wet natuurbescherming is een beeld te krijgen van de aanwezige habitats en de voorkomende beschermde dier- en plantensoorten ter plaatse van het onderzoekslocatie.

1.2 Scope

In dit rapport is een quickscan Wet natuurbescherming beschreven. Hierin is onderzocht of er negatieve effecten te verwachten zijn op beschermde soorten en zo ja, of nader soortgericht onderzoek noodzakelijk is.

Bij ruimtelijke ingrepen moet vooraf worden getoetst of schade op kan treden aan bestaande Natura 2000-gebieden. Indien er sprake is van “verslechtering of significante verstoring” of “significante gevolgen” op een Natura 2000-gebied is een vergunning nodig. Opgemerkt wordt dat deze rapportage geen verstorings- of verslechteringstoets of PAS-berekening bevat. In dit rapport is beoordeeld of significante effecten op Natura 2000-gebied verwacht kunnen worden en of er nadere toetsing met betrekking tot Natura 2000-gebieden noodzakelijk is.

1.3 Kwaliteitsborging

Eco Reest streeft ernaar een zo hoog mogelijk kwaliteit van onderzoek te leveren.

Eco Reest Holding BV is gecertificeerd volgens “NEN-EN-ISO 9001:2015”, voor het geven van milieukundig advies in relatie tot ruimtelijke ontwikkelingen en gebouwen met inbegrip van de uitvoering van gerelateerde onderzoeksactiviteiten op het gebied van bodemonderzoek en -sanering, ecologie, asbestinventarisaties, sloopbegeleiding, bouwkundige opnames en energieprestatie advies.

Eco Reest is lid van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Als aangesloten adviesbureau zorgen we samen met de andere leden voor een betere borging van kwaliteit in de uitvoering van ecologisch onderzoek.

Naast kwaliteit is onafhankelijkheid van groot belang om onze opdrachtgever van dienst te zijn met het beste advies voor zijn vraagstuk. Wij merken dan ook op dat er geen functionele relatie bestaat tussen opdrachtgever en Eco Reest BV, hetgeen betekent dat het advies van Eco Reest onafhankelijk is van de belangen van de opdrachtgever en derden.

Eco Reest BV is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus en maakt gebruik van een overkoepelende ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in artikel 9 van de Flora- en faunawet voor zover dit betreft het vangen, bemachtigen en met het oog daarop opsporen van beschermde inheemse soorten (ontheffing ff/75a/2014/061, geldig tot 16 maart 2020). Deze ontheffing van de Flora- en faunawet is ook geldig onder de huidige Wet natuurbescherming.

Conform de eisen uit onze ethische code behandelt Eco Reest BV alle gegevens vertrouwelijk, waarvan wij kennisnemen als gevolg van de uitvoering van de werkzaamheden, behoudens in geval van wettelijke verplichtingen.

1.4 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 worden de locatie, omgeving en het ontwikkelingsplan beschreven. In dit hoofdstuk wordt tevens aangegeven welke beschermde gebieden in de directe omgeving aanwezig zijn. Hoofdstuk 3 bevat een samenvatting van de regelgeving uit de Wet natuurbescherming die hier relevant is. In hoofdstuk 4 worden de gebruikte onderzoeksmethoden beschreven. De resultaten van de toets aan de Wet natuurbescherming worden beschreven in hoofdstuk 5. In hoofdstuk 6 worden conclusies weergegeven en aanbevelingen gedaan. Besloten wordt met een overzicht van geraadpleegde bronnen.

2. Onderzoekslocatie en nabije omgeving

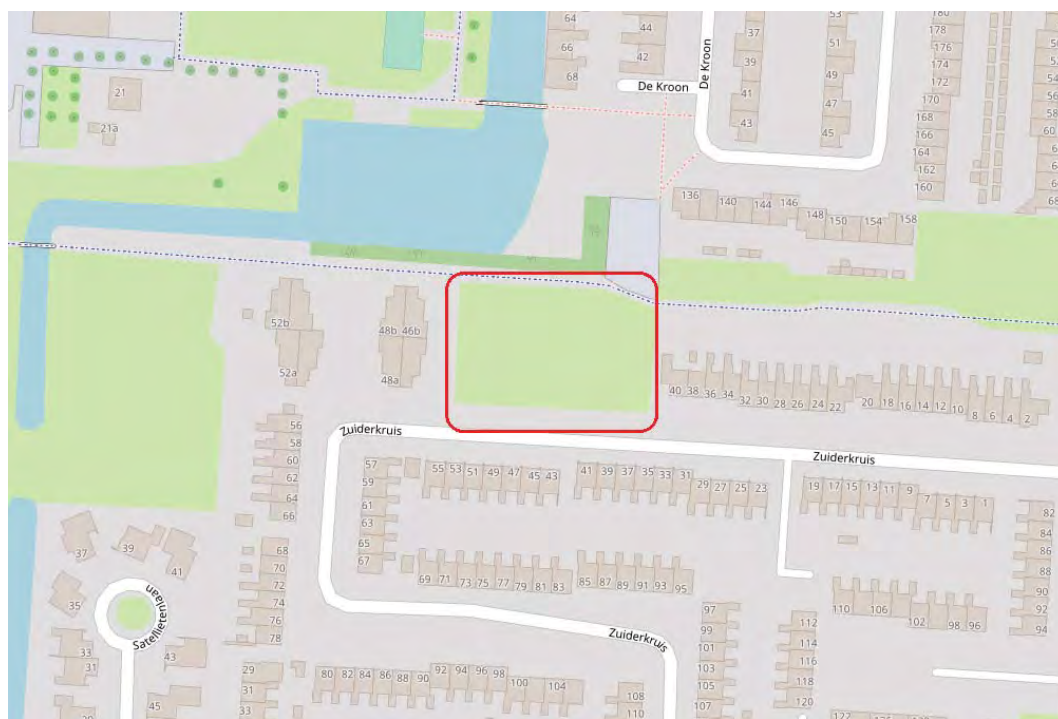
In dit hoofdstuk wordt de huidige en toekomstige situatie van de onderzoekslocatie beschreven en wordt een overzicht gegeven van de beschermde gebieden in de omgeving van de onderzoekslocatie.

2.1 Beschrijving onderzoekslocatie en directe omgeving

De onderzoekslocatie is gelegen in een woonwijk binnen de bebouwde kom van Hoogeveen en bestaat uit braakliggend terrein tussen Zuiderkruis 40 en 46. Het terrein beslaat circa 2.400 m².

De nabije omgeving bestaat uit de woonwijk Krakeel en het Sterrenpark. Er is veel groen aanwezig, bestaande uit grasvelden, struikgewas, heggen, verschillende boomsoorten en tuinen. Er zijn geen watervoerende elementen binnen de onderzoekslocatie aanwezig. Ten behoeve van de realisatie van de woningen worden er bestaand groen in de vorm van bomen en struiken verwijderd.

In onderstaande figuur 2.1 is de onderzoekslocatie aangegeven.

Figuur 2.1. Plangebied (rood omlijnd) (bron achtergrondkaart: OpenStreetMap).

In figuur 2.2 tot en met 2.5 zijn overzicht foto's opgenomen van de onderzoekslocatie.

Figuur 2.2. Terrein gezien vanaf zuidwestelijke hoek in noordoostelijke richting.

Figuur 2.3. Terrein gezien vanaf noordwestelijke hoek in oostelijke richting.

Figuur 2.4. Te verwijderen rij bomen aan oostelijke zijde van het terrein.

Figuur 2.5. Struweel langs westrand van het terrein.

2.2 Beschrijving toekomstige plannen

De opdrachtgever is voornemens om op het huidige braakliggende terrein woningen met bijbehorende erven en parkeerplaatsen te realiseren. Hiervoor zal het huidige terrein met grasveld bouwrijp gemaakt worden. Aan de randen van het terrein staan enkele bomen en struiken, deze zullen grotendeels verwijderd worden:

- De gewone es aan zuidrand van het terrein wordt gekapt
- Groenstrook aan oostzijde van het terrein met vijf bomen (ruwe berk, zomereik, abeel sp.) en struiklaag worden gerooid.
- Het struweel op de grens met Zuiderkruis 46B zal tot op de kadastrale perceelsgrens worden gerooid.

2.3 Beschermde gebieden in de omgeving

2.3.1 Natura 2000

De onderzoekslocatie is gelegen ten zuidwesten van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Mantingerzand (zie figuur 2.6). De afstand tussen de onderzoekslocatie en dit Natura 2000-gebied bedraagt circa vijf kilometer.

Gelet op de afstand tot het gebied, de aard van het tussenliggende gebied (bebouwing, wegen, industriegebied en klein vliegveld), de kernopgave van het gebied en de aard van de geplande ingreep wordt er geen onderzoek in het kader van gebiedsbescherming binnen de Wet natuurbescherming uitgevoerd (zie ook paragraaf 1.2 scope).

Figuur 2.6. De afstand tussen de onderzoekslocatie en het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied (bron: Rijksoverheid).

2.3.2 Natuurnetwerk Nederland

De dichtstbijzijnde beschermde gebieden binnen het Natuurnetwerk Nederland (NNN) liggen op circa twee kilometer afstand. Het betreffen enkele bosgebieden ten noorden en oosten van Hoogeveen en liggen op circa 2 kilometer afstand (zie figuur 2.7). Deze zijn aangemerkt als NNN beheergebied.

Daar er geen sprake is van aantasting van wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN is verder onderzoek naar invloeden op het NNN niet van toepassing.

Figuur 2.7. Ligging onderzoekslocatie ten opzichte van het NNN, rode cirkel: straal van 2 kilometer (bron: provincie Drenthe).

3. Natuurwetgeving

In Nederland is de bescherming van soorten en gebieden geregeld in de Wet natuurbescherming. De provincies zijn bevoegd gezag met betrekking tot het verlenen van ontheffingen en vrijstellingen voor soortenbescherming en vergunningen ten behoeve van gebiedsbescherming.

3.1 Soortenbescherming

De Wet natuurbescherming gaat uit van het 'nee, tenzij'-principe. Dit betekent dat activiteiten met een schadelijk effect op beschermde soorten in principe verboden zijn. Van dit verbod kan onder voorwaarden worden afgeweken met een ontheffing of een vrijstelling.

Binnen de Wet natuurbescherming wordt bij ruimtelijke ingrepen onderscheid gemaakt tussen Europees beschermde soorten (artikel 3.5 soorten) en nationaal beschermde soorten (artikel 3.10 soorten). De lijst Europees beschermde soorten bestaat uit soorten die genoemd zijn in:

- Habitat Richtlijn bijlage IV onderdeel a
- Bijlage 2 verdrag van Bern
- Bijlage 1 verdrag van Bonn

Vogels

Ten aanzien van vogels is in artikel 3.1 van de Wet natuurbescherming het volgende opgenomen:

- Het is verboden van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn opzettelijk te doden of te vangen.
- Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te rapen en deze onder zich te hebben.
- Het is verboden vogels als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn opzettelijk te storen.

Verstoren mag wel indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort. Bovenstaande houdt in dat de nesten van alle inheemse soorten zijn beschermd indien deze in gebruik zijn. Voor het verstoren van broedende vogels is een ontheffing nodig. Net als onder de Flora- en faunawet, zijn nestplaatsen van een aantal vogelsoorten jaarrond beschermd (mits niet definitief verlaten). Het betreft nesten van de boomvalk, buizerd, gierzwaluw, grote gele kwikstaart, havik, huismus, kerkuil, oehoe, ooievaar, ransuil, roek, slechtvalk, sperwer, steenuil, wespandief en zwarte wouw.

Overige soorten

Voor overige Europees beschermde soorten (uit bijlage IV, onderdeel a van de Habitatrichtlijn) is artikel 3.5 van toepassing. Volgens dit artikel is het verboden Europees beschermde soorten:

- opzettelijk te doden of te vangen;
- opzettelijk te verstoren;
- eieren opzettelijk te vernielen of te rapen;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen;
- planten opzettelijk te plukken, te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

In de Wet natuurbescherming is een lijst met nationaal beschermde soorten opgenomen. Hierop is artikel 3.10 van deze wet van toepassing. Artikel 3.10 van de Wet natuurbescherming houdt in dat het verboden is nationaal beschermde soorten:

- opzettelijk te doden of te vangen;
- voortplantingsplaatsen of rustplaatsen te beschadigen of te vernielen;
- planten opzettelijk te plukken, te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Provincies beslissen zelf voor welke soorten van deze lijst een vrijstelling geldt.

3.2 Gebiedsbescherming

Natura 2000

Met de Wet natuurbescherming is de gebiedsbescherming van de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn in de Nederlandse wetgeving geïmplementeerd. De beschermde gebieden uit de beide richtlijnen worden aangeduid als Natura 2000-gebieden.

In het aanwijzingsbesluit van het Natura 2000-gebied zijn zowel de te beschermen waarden van de Vogelrichtlijn- als het Habitatrichtlijngebied opgenomen. Dit zijn habitattypen of soorten die typerend zijn voor een bepaald gebied. Deze kwalificerende habitattypen en soorten zijn in het aanwijzingsbesluit opgenomen als zogenaamde instandhoudingsdoelen. Elk gebied is specifiek voor een of meer van deze instandhoudingsdoelen aangewezen. Met deze nationale deelverplichtingen wordt bijgedragen aan de Europese verplichting die beoogt het goede voortbestaan van deze natuurwaarden zeker te stellen.

Indien er sprake is van “verslechtering of significante verstoring” of “significante gevolgen” op een Natura 2000-gebied is een vergunning nodig. Deze wordt aangevraagd bij de provincie waar de ingreep plaatsvindt. De effecten op de beschermde waarden kunnen zowel direct als indirect (externe werking) zijn. “Extern” betekent zowel dat instandhoudingsdoelen beschermd moeten zijn tegen invloed van buiten het gebied als dat soorten die een levensfunctie buiten het gebied hebben, daar ook volledige bescherming genieten.

Bij het bepalen of de ontwikkeling negatieve gevolgen kan hebben, moet ook rekening gehouden worden met de overige ontwikkelingen in de omgeving van het beschermde gebied. Door een combinatie (cumulatie) van activiteiten kunnen namelijk ook negatieve effecten optreden. Hierbij wordt als richtlijn gehanteerd dat alleen plannen en projecten, waarover een definitief besluit is genomen, bij deze beoordeling worden betrokken.

Sinds 1 juli 2015 is de Programmatische Aanpak Stikstof (PAS) in werking getreden, waarin het beleid voor stikstofgevoelige natuurgebieden is geregeld. De PAS heeft betrekking op Natura 2000-gebieden waar stikstofgevoelige natuur aanwezig is. Als onderdeel van de PAS wordt met het rekenprogramma AERIUS bepaald of de stikstofdepositie door de voorgenomen plannen zodanig verandert dat een melding of vergunningsaanvraag bij de provincie nodig is.

Natuurnetwerk Nederland

Het Natuurnetwerk Nederland is een samenhangend netwerk van gebieden met veel natuurwaarden. Het NNN moet voorkomen dat planten en dieren door isolatie van gebieden uitsterven en dat de Nederlandse biodiversiteit afneemt. In het NNN zijn opgenomen:

- Natura 2000-gebieden, bestaande natuurgebieden, reservaten en natuurontwikkelingsgebieden en (robuuste) verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheersgebieden);
- grote wateren.

Voor het NNN geldt het toetsingskader van het Structuurschema Groene Ruimte 1995 (SGR). Dit is overgenomen in de Nota Ruimte. Deze nota stelt dat ruimtelijke ingrepen moeten worden getoetst op mogelijk negatieve effecten voor de aanwezige natuur- en landschapswaarden. Voor het hele NNN geldt een 'nee, tenzij beginsel'. Op grond hiervan dient directe of indirecte aantasting van bos- en natuurgebied waar mogelijk te worden voorkomen. Er is vrijwel altijd een compensatieverplichting in het provinciaal beleid opgenomen.

3.3 Zorgplicht

In artikel 1.11 van de Wet natuurbescherming is een zorgplicht opgenomen. Deze geldt voor zowel soorten als gebieden. Dit houdt in dat iedereen voldoende zorg in acht neemt voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving. In artikel 1.11 is het als volgt verwoord:

De zorg houdt in dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt (...);

- a. dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel,*
- b. indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of*
- c. voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zo veel mogelijk beperkt of ongedaan gemaakt.*

Deze zorg geldt voor alle individuen van in Nederland voorkomende soorten planten en dieren, ongeacht of deze soort beschermd is en ongeacht of ontheffing of vrijstelling is verleend.

4. Methode

4.1 Literatuurstudie

Voorafgaand aan het veldbezoek is gestart met een bureaustudie naar het voorkomen van flora en fauna ter plaatse van de onderzoekslocatie en de nabije omgeving. Deze bureaustudie heeft bestaan uit het opvragen van gegevens van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) van de afgelopen tien jaar. Hierin is een overzicht gegeven van de ontheffingsplichtige soorten in de Wet natuurbescherming binnen een straal van ongeveer vijf kilometer rond de onderzoekslocatie. Voor planten is een straal van 15 kilometer gebruikt. Deze staan weergegeven in onderstaande tabel.

Tabel 4.1. Beschermden soorten binnen een kilometer van het onderzoeksgebied.

Soort	Bescherming
Vogels:	
Boerenzwaluw	Cat. 5, Bern II
Bonte vliegenvanger	Cat. 5, Bern II
Boomklever	Cat. 5, Bern II
Buizerd*	Cat. 4, Bern II
Ekster	Cat. 5
Gekraagde roodstaart	Cat. 5
Gierzwaluw*	Cat. 2
Huismus*	Cat. 2
Huiszwaluw	Cat. 5, Bern II
Koolmees	Cat. 5, Bern II
Oeverzwaluw	Cat. 5, Bern II
Pimpelmees	Cat. 5, Bern II
Roek*	Cat. 2
Sperwer*	Cat. 4, Bern II
Spreeuw	Cat. 5
Torenvalk	Cat. 5, Bern II
Zwarte roodstaart	Cat. 5, Bern II
Zwarte mees	Cat. 5, Bern II
Vleermuizen:	
Gewone dwergvleermuis	HR IV
Ruige dwergvleermuis	HR IV
Kleine dwergvleermuis	HR IV
Laatvlieger	HR IV
Watervleermuis	HR IV
Grondgebonden zoogdieren:	
Boommarter	Art 3.10
Das	Art. 3.10
Eekhoorn	Art. 3.10
Steenmarter	Art. 3.10
Dagvlinders:	
Grote vos	Art. 3.10
Planten:	
Dennenorchis	Art. 3.10
Drijvende waterweegbree	Art. 3.10

Geplooide vrouwenmantel	Art. 3.10
Kartuizer anjer	Art. 3.10
Knolspirea	Art. 3.10

*Nesten van vogels die behoren tot **categorie 1 tot en met 4** zijn **jaarrond** beschermd. Nesten van soorten die vallen onder categorie 5 zijn eveneens jaarrond beschermd als er onvoldoende alternatieve nestlocaties overblijven in de omgeving. Hoewel deze vogelsoorten vaak terugkeren naar de plaats waar zij het voorgaande jaar hebben gebroed, beschikken ze wel over voldoende flexibiliteit om zich elders te vestigen.

Verder is gebruik gemaakt van bestaande literatuur (verspreidingsatlassen en dergelijke). Er zijn geen gegevens aangekocht van bijvoorbeeld PGO's (Particuliere Gegevensbeherende Organisaties).

4.2 Veldbezoek

De uitvoering van het veldbezoek heeft plaatsgevonden op 11 april 2019 en is uitgevoerd door de heer E.R. Penninkhof van Eco Reest BV. Het veldbezoek heeft overdag plaatsgevonden. Tijdens de inventarisatie waren de weersomstandigheden als volgt: droog, half bewolkt, windkracht 2-3 Beaufort, temperatuur 10 graden Celsius.

Het bezoek is erop gericht om te beoordelen of de onderzoekslocatie geschikte biotopen bevat voor beschermde dier- en plantensoorten. Hiervoor zijn de onderzoekslocatie en de nabije omgeving onderzocht op potentiële leef- en groeiplaatsen van beschermde dier- en plantensoorten.

5. Resultaten

Onderstaand zijn de resultaten van zowel het literatuuronderzoek als het veldbezoek weergegeven.

5.1 Vaatplanten

De NDFF maakt melding van dennenorchtis, drijvende waterweegbree, geplooid vrouwenmantel, kartuizer anjer en knolspirea binnen een straal van 15 kilometer rond de onderzoekslocatie. Binnen de onderzoekslocatie zijn verschillende soorten van vochtige en (zeer) voedselrijke bodem aangetroffen, waaronder kweekgras, raaigras, brandnetel (*Urtica spp.*), paardenbloem, smalle weegbree, ridderzuring, braam, pitrus en gewone berenklauw (zie figuur 5.1 tot en met 5.3). Aan de randen van het terrein staan enkele boom- en struiksoorten, waaronder zomereik, ruwe berk, gewone es.

De uit de NDFF bekende beschermde vaatplanten stellen specifieke eisen aan hun groeiplaats. De dennenorchtis, geplooid vrouwenmantel, kartuizer anjer en knolspirea zijn soorten van voedselarme tot matige voedselarme bodems. Dennenorchtis staat op beschaduwde, droge tot iets vochtige, voedsel- en stikstofarme, meestal zure, goed doorluchte zand- en lemige grond, wortelt in de bovenste humuslaag van verteerd (naalden)strooisel en vereist een hoge luchtvochtigheid. De geplooid vrouwenmantel groeit in beekdalen en nat, bemest grasland. De Kartuizer anjer staat op zonnige, warme en droge, matig voedselarme en uitgesproken stikstofarme, basenrijke en vaak kalkhoudende grond (al of niet lemig zand en mergel) en ook op stenige plaatsen. Knolspirea staat op zonnige, matig voedselarme tot matig voedselrijke, niet bemeste, vrij droge tot vochtige, neutrale, vaak kalkhoudende, stikstofarme leem-, löss- en mergelbodems met een wisselende waterstand. De drijvende waterweegbree groeit in helder, voedselarm tot matig voedselrijk (fosfaatarm), zwak zuur water (Verspreidingsatlas.nl). Door het ontbreken van geschikte groeiplaatsen worden deze soorten niet verwacht binnen de onderzoekslocatie. Door het ontbreken van geschikte groeiplaatsfactoren worden deze beschermde soorten niet op de onderzoekslocatie verwacht.

Figuur 5.1. Raagras, paardenbloem en smalle weegbree.

Figuur 5.2. Gewone berenklauw.

Figuur 5.3. Brandnetel, ridderzuring en paardenbloem.

5.2 Vogels

In de omgeving van de onderzoekslocatie zijn de volgende broedvogels met jaarrond beschermde nesten bekend (NDFF): gierzwaluw, huismus, roek, sperwer en buizerd. Behalve de huismus zijn deze soorten die uit het literatuuronderzoek naar voren kwamen niet binnen de onderzoekslocatie aangetroffen.

In de omgeving van de onderzoekslocatie zijn gedurende het veldbezoek enkele vogelsoorten aangetroffen. Het betreffen onder andere de huismus, tjiftjaf, ekster, zwarte kraai, kokmeeuw, wilde eend en koolmees. De aanwezige huismussen bevonden zich vooral op en rond de aanwezige bebouwing en bijbehorende tuinen. Het struweel langs de westelijke rand van het terrein wordt door de huismus gebruikt als dekking en kwetterplek. Dit struweel maakt deel uit van het leefgebied van de huismussen die broeden aan het Zuiderkruis 46A t/m 48B. Daar er alternatieven in de omgeving aanwezig zijn is het ten dele te verwijderen struweel niet van essentieel belang voor de functionaliteit van de beschermde nesten van de huismussen.

Ter plaatse van de onderzoekslocatie zijn geen jaarrond beschermde nesten waargenomen. Deze worden gelet op het ontbreken van geschikt habitat en nestlocaties niet verwacht.

Uit de NDFF kwam naar voren dat er een aantal vogels van categorie 5 in of in de omgeving van de onderzoekslocatie zijn waargenomen. Voor de boerenzwaluw, bonte vliegenvanger, huiszwaluw, oeverzwaluw, torenvalk, zwarte roodstaart en zwarte ontbreekt het binnen het plangebied aan habitat en geschikte nestlocaties.

Voor de spreeuw, koolmees, pimpelmees zijn er in de omgeving van het plangebied voldoende alternatieven aanwezig.

Opgemerkt wordt dat de locatie in het broedseizoen geschikt is als broedlocatie voor diverse (niet jaarrond beschermde) vogelsoorten. In de bomen en struiken kunnen algemene vogelsoorten tot broeden komen. Alle in gebruik zijnde vogelnesten zijn beschermd. Voor het broedseizoen wordt geen standaard periode gehanteerd, van belang is of er een broedgeval aanwezig is. Globaal loopt het broedseizoen van vogels van 1 maart tot 1 september. Dit is afhankelijk van de soort en van de klimatologische omstandigheden.

5.3 Grondgebonden zoogdieren

De NDFF maakt melding van de boommarter, das, eekhoorn en steenmarter binnen een straal van vijf kilometer rond de onderzoekslocatie.

De soorten die uit de NDFF naar voren kwamen worden niet binnen de onderzoekslocatie verwacht omdat geschikt habitat ontbreekt:

De boommarter komt in allerlei soorten bosgebied voor. De rustplaatsen worden voornamelijk aangetroffen in boomholtes, konijnen-, vossen- of dassenholen, tussen boomwortels of onder takkenbossen. De nestplaatsen van de boommarter wordt met name in oude spechten- of eekhoornholten, inrottingsholten en soms in gebouwen die aan het rand van een bos liggen aangetroffen (Zoogdierverseniging). De boommarter wordt niet binnen de onderzoekslocatie verwacht omdat geschikt habitat ontbreekt.

De das leeft bij voorkeur in kleinschalige akker- en weidelandschap met verspreide bosjes, houtwallen en heggen. De das is ook veelvoorkomend in ander open terrein, zoals vochtige heidegebieden en rivierdalen. De das heeft wel verschillende voorkeuren waar zijn geschikte habitat aan moet voldoen. Zo moet er voldoende dekking zijn, weinig verstoring, een groot voedselaanbod en een geschikte bodem waar ze goed in kunnen graven. Tevens dient er een grondwaterstand van tenminste 1,5 meter onder het maaiveld aanwezig te zijn. De das leeft voor een groot gedeelte onder de grond in zelf gegraven holenstelsels, burchten genoemd. Deze burchten zijn vaak gelegen aan bosranden, houtwallen, brede heggen, in hoog liggend terrein of op hellingen en altijd in de buurt van gras- en akkerland en water. De verspreiding van de das beperkt zich hoofdzakelijk tot de hogere gronden in het oosten, zuiden en midden van het land (Zoogdierverseniging). De das wordt niet binnen de onderzoekslocatie verwacht omdat geschikt habitat ontbreekt.

De eekhoorn is een echte boombewoner. Eekhoorns komen met name voor in bosgebieden, maar tevens in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bosgebied. Het voorkeurshabitat van de eekhoorn gaat uit naar een ouder bos, omdat het voedselaanbod en nestgelegenheid hier hoger is. De nesten bevinden zich vaak in boomtoppen en worden doorgaans zelf gebouwd, maar ook worden boomholten, oude kraaien- of eksternesten gebruikt (Zoogdierverseniging). De eekhoorn wordt niet binnen de onderzoekslocatie verwacht omdat geschikt habitat ontbreekt.

De steenmarter komt veelal voor in bebouwde gebieden en cultuurlandschappen. Door zijn grote aanpassingsvermogen kan de soort in vrijwel alle biotopen voorkomen. Toch geeft de steenmarter de voorkeur aan gebieden met kleinschalige landbouw, met oude schuren, heggen en geriefhoutbosjes. Een steenmarter kan binnen zijn leefgebied soms wel tientallen schuilplaatsen hebben, zoals in boomholtes, takkenhopen, dichte struwelen, zolders of kruipruimtes (Zoogdierverseniging). Het binnen het plangebied aanwezige struweel heeft een geringe breedte en een vrij open structuur. De steenmarter wordt niet binnen de onderzoekslocatie verwacht omdat geschikt habitat ontbreekt.

Tijdens het veldbezoek zijn geen sporen aangetroffen van grondgebonden zoogdieren ter plaatse van de onderzoekslocatie. Hierbij wordt overigens opgemerkt dat sporen van kleine zoogdieren in vegetatie lastig zichtbaar zijn. Gelet op het habitatype zou de onderzoekslocatie en directe omgeving, onderdeel kunnen uitmaken van het leefgebied van algemene zoogdieren zoals diverse algemene muizensoorten.

Deze algemene zoogdiersoorten zijn aangemerkt als vrijgestelde soorten of soorten die alleen onder de zorgplicht vallen waarvoor in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, onderhoud aan infrastructuur of ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling geldt. Dit houdt in dat in het kader van de Wet natuurbescherming geen ontheffing noodzakelijk is voor het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden. Daarnaast worden populaties van bovengenoemde soorten niet in gevaar gebracht. Het zal voornamelijk gaan om verstoring van individuen.

5.4 Vleermuizen

In de omgeving van de onderzoekslocatie zijn de volgende vleermuizen bekend uit de NDFP: gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, kleine dwergvleermuis, laatvlieger, en watervleermuis.

Verblijfplaatsen

Tijdens het veldbezoek bleek dat de aanwezige bomen geen holtes en/ of loszittende bastdelen hebben. De bomen binnen de onderzoekslocatie zijn daarmee ongeschikt als paar- zomer-, kraam- of overwinteringslocatie van boombewonende soorten, zoals de in de directe omgeving bekende watervleermuis en ruige dwergvleermuis.

Verblijfplaatsen van de kleine dwergvleermuis zijn zowel in gebouwen (huizen en kerken), in boomholten als in vleermuis- en vogelnestkasten gevonden. Door het ontbreken van bebouwing en bomen met holtes binnen de onderzoekslocatie worden verblijfplaatsen van deze soort niet verwacht.

De gewone dwergvleermuis en laatvlieger zijn typische gebouwbewoners. Door het ontbreken van bebouwing binnen de onderzoekslocatie worden verblijfplaatsen van deze soorten niet verwacht.

Vliegroute

De straten en bosschages in de omgeving vormen lijnvormige elementen die als vliegroute kunnen worden gebruikt door vleermuizen. De aanwezigheid van vliegroutes kan niet worden uitgesloten. Echter gezien de aanwezigheid van alternatieven in de directe omgeving zal het hier niet gaan om essentiële vliegroutes. De vijf bomen aan de oostzijde van het terrein worden verwijderd. Buiten het terrein staan parallel aan deze bomenrij bomen die blijven staan. Aan de zuidrand van het gebied, waar de gewone es wordt verwijderd, staat een bomenrij langs de straat. Een eventuele vliegroute wordt daardoor niet aangetast door de werkzaamheden.

Foeragegebied

Mogelijk maakt de onderzoekslocatie deel uit van het foeragegebied van in de omgeving voorkomende soorten vleermuizen. Het zal hier niet gaan om essentieel foeragegebied; de ontwikkeling van het plangebied zal niet leiden tot aantasting van mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen in de omgeving. Daar de geplande werkzaamheden overdag plaatsvinden en omgeving na ontwikkeling voldoende geschikt zullen blijven als foeragegebied, is verder onderzoek naar het voorkomen van foeragegebieden van vleermuizen niet noodzakelijk.

5.5 Amfibieën en reptielen

Tijdens het veldbezoek zijn geen amfibieën of reptielen waargenomen ter plaatse van de onderzoekslocatie. Gelet op de aard van de onderzoekslocatie wordt het voorkomen van reptielen ter plaatse van de onderzoekslocatie uitgesloten.

Mogelijk is er in het aanpalende struweel en bomenrij met ondergroei sprake van incidentele verblijfplaatsen (landhabitat) van algemeen voorkomende amfibieën (bijvoorbeeld bruine kikker, gewone pad, kleine water salamander).

De bovengenoemde en verwachte diersoorten zijn aangemerkt als vrijgestelde soorten waarvoor in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, onderhoud aan infrastructuur of ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling geldt. Dit houdt in dat in het kader van de Wet natuurbescherming geen ontheffing noodzakelijk is voor het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden in relatie tot deze soorten. Daarnaast worden populaties van bovengenoemde soorten niet in gevaar gebracht. Het zal voornamelijk gaan om verstoring van individuen.

5.6 Vissen

Omdat er op de onderzoekslocatie geen permanent watervoerende elementen aanwezig zijn, kan de aanwezigheid van vissen worden uitgesloten.

5.7 Overige soorten

Uit de NDFF is een melding in de omgeving van de onderzoekslocatie van de beschermde vlindersoort grote vos bekend. Door het ontbreken van sleutelfactoren zoals waardplanten speelt onderhavig onderzoekslocatie geen cruciale rol voor plaatselijke beschermde vlinderpopulaties. Omdat er op de onderzoekslocatie geen geschikte permanent watervoerende elementen aanwezig zijn, kan de aanwezigheid van beschermde libellen worden uitgesloten.

Tijdens het veldbezoek zijn geen algemene diersoorten uit de overige soortgroepen aangetroffen. Zeldzame, beschermde of Rode Lijstsoorten zijn niet aangetroffen tijdens het veldbezoek. Belangrijke reden hiervoor is dat ter plaatse geen geschikt habitat aanwezig is voor deze soorten.

De overige in de Wet natuurbescherming opgenomen ontheffingsplichtige soorten zijn dusdanig zeldzaam en grotendeels gebonden aan specifieke biotopen zoals heide, hoogveen, laagveen en beken, dat het onwaarschijnlijk is dat de onderzoekslocatie voor deze soorten een functie vervult.

6. Samenvatting en conclusie

6.1 Algemeen

In opdracht van de WVG is door Eco Reest BV een quickscan Wet natuurbescherming uitgevoerd ter plaatse van Zuiderkruis te Hogeveen.

Aanleiding tot het onderzoek is de voorgenomen ontwikkeling van woningen binnen de onderzoekslocatie.

Doel van de quickscan Wet natuurbescherming is een beeld te krijgen van de aanwezige habitats en de voorkomende beschermde dier- en plantensoorten ter plaatse van het onderzoekslocatie.

De onderzoekslocatie heeft een oppervlakte van circa 2.400 m² en bestaat uit braakliggend terrein met voornamelijk lage vegetatie (grasveld met diverse plantensoorten) en enkele bomen en struiken.

6.2 Conclusie soortenbescherming

Binnen de onderzoekslocatie zijn geen jaarrond beschermde nesten van vogels als beschreven in de Wet natuurbescherming aangetroffen. Daarnaast zijn er geen beschermde soorten of potentiële nest – of verblijfplaatsen voor beschermde soorten aangetroffen.

Het plangebied en directe omgeving kan onderdeel uitmaken van foerageergebied en/of vliegroutes van vleermuizen. Door de aanwezigheid van alternatieve foerageergebieden en vliegroutes in de omgeving van de onderzoekslocatie zal het niet gaan om essentiële leefgebiedsfuncties.

De overige te verwachten diersoorten zijn aangemerkt als vrijgestelde soorten waarvoor in het kader van bestendig beheer, bestendig gebruik, onderhoud aan infrastructuur of ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling geldt. Dit houdt in dat in het kader van de Wet natuurbescherming geen ontheffing noodzakelijk is voor het uitvoeren van de voorgenomen werkzaamheden. Daarnaast worden populaties van bovengenoemde soorten niet in gevaar gebracht. Het zal voornamelijk gaan om verstoring van individuen.

In de bomen en struiken kunnen algemene vogelsoorten tot broeden komen. Alle in gebruik zijnde vogelnesten zijn beschermd. Voor het broedseizoen wordt geen standaard periode gehanteerd, van belang is of er een broedgeval aanwezig is. Globaal loopt het broedseizoen van vogels van 1 maart tot 1 september. Dit is afhankelijk van de soort en van de klimatologische omstandigheden.

6.3 Conclusie gebiedsbescherming

De onderzoekslocatie is gelegen ten zuidwesten van het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied Mantingerzand. De afstand tussen de onderzoekslocatie en dit Natura 2000-gebied bedraagt circa vijf kilometer. Gelet op de afstand tot het gebied, de kernopgave van het gebied en de aard van de geplande ingreep is er geen onderzoek in het kader van gebiedsbescherming binnen de Wet natuurbescherming uitgevoerd.

Daarnaast is de locatie gelegen buiten het Natuurnetwerk Nederland. Daar er geen sprake is van aantasting van wezenlijke waarden en kenmerken van het NNN is verder onderzoek naar invloeden op het NNN niet van toepassing.

6.4 Aanbevelingen en advies

Nader onderzoek

Het kan worden uitgesloten dat er groeiplaatsen, verblijfplaatsen en/of essentiële foerageergebieden van beschermde soorten aanwezig zijn binnen de onderzoekslocatie. Nader onderzoek in het kader van de Wet natuurbescherming is niet nodig.

Broedvogels

Opgemerkt wordt dat de locatie in het broedseizoen tevens geschikt is als broedlocatie voor diverse (niet jaarrond beschermde) vogelsoorten. Alle in gebruik zijnde nesten zijn beschermd. Indien er geen kap- en rooiwerkzaamheden plaatsvinden binnen het broedseizoen wordt er geen overtreding van de Wet natuurbescherming verwacht wat betreft nestlocaties voor vogels. Voor het broedseizoen wordt geen standaard periode gehanteerd, van belang is of er een broedgeval aanwezig is. Globaal loopt het broedseizoen van vogels van 1 maart tot 1 september. Dit is afhankelijk van de soort en van de klimatologische omstandigheden.

Aangeraden wordt om geen kap- en rooiwerkzaamheden uit te voeren binnen het broedseizoen (globaal 1 maart tot en met 1 september). Indien binnen het broedseizoen bomen of struiken gekapt, geroid of gesnoeid plaatsvinden moet voorafgaand hieraan de locatie worden vrijgegeven door een ervaren ecooloog. Als bij de controle nesten van vogels, of in aanbouw zijnde nesten worden aangetroffen moeten de werkzaamheden worden uitgesteld tot het nest niet meer in gebruik is.

Zorgplicht

Wij merken op dat te allen tijde de zorgplicht blijft gelden. Deze zorgplicht houdt in dat nadelige gevolgen voor flora en fauna zoveel mogelijk moeten worden voorkomen. Deze zorg geldt voor alle individuen van in Nederland voorkomende soorten planten en dieren, ongeacht of deze soort beschermd is en ongeacht of ontheffing of vrijstelling is verleend.

6.5 Verantwoording

De initiatiefnemer of opdrachtgever is verantwoordelijk voor het gebruik van de rapportage. Eco Reest BV aanvaardt dan ook geen aansprakelijkheid voor de inhoud, interpretaties of conclusies indien gebruik wordt gemaakt van deelaspecten van deze rapportage, zonder verwijzing naar de volledige rapportage. Bovendien aanvaardt Eco Reest BV geen aansprakelijkheid voor kosten en vertraging die optreden als gevolg van het voorkomen van beschermde flora en fauna.

Eco Reest BV
Ing. E.R. Penninkhof

Geraadpleegde bronnen

Broekhuizen, S., Spoelstra, K., Thissen, J.B.M., Canters, K.J. & Buys, J.C. (2016). *Atlas van de Nederlandse zoogdieren*. – Natuur van Nederland 12. Naturalis Biodiversity Center & EIS Kenniscentrum Insecten en andere ongewervelden. Leiden

Bij12, Kennisdocument Gierzwaluw *Apus apus*, versie 1.0, juli 2017.

Bij12, Kennisdocument Huismus *Passer domesticus*, versie 1.0, juli 2017.

Bij12, Kennisdocument Gewone dwergvleermuis *Pipistrellus pipistrellus*, versie 1.0, juli 2017.

Bij12, Kennisdocument Ruige dwergvleermuis *Pipistrellus nathusii*, versie 1.0, juli 2017.

Dietz, C.O., von Helversen & D. Nill (2011). *Vleermuizen, alle soorten van Europa en Noordwest-Afrika*. De Fontein / Tirion Uitgevers B.V., Utrecht.

Libellennet.nl

NDFP.nl ¹

RAVON.nl

SOVON.nl

Synbiosiys.alterra.nl

Vleermuis.net

Vleermuizenindestad.nl

Vlindernet.nl

Zoogdiervereniging.nl

Verspreidingsatlas.nl

¹ In dit rapport worden gegevens gebruikt welke (deels) afkomstig zijn uit de NDFP. Deze mogen niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

Bijlage 1

Overzicht vrijgestelde soorten provincie

Vrijgestelde soorten (artikel 3.10 eerste lid, onderdeel c) provincie Drenthe	
Zoogdieren	<p>Aardmuis (<i>Microtus agrestis</i>) Bosmuis (<i>Apodemus sylvaticus</i>) Bunzing (<i>Mustela putorius</i>) Dwergmuis (<i>Micromys minutus</i>) Dwergspitsmuis (<i>Sorex minutus</i>) Egel (<i>Erinaceus europaeus</i>) Gewone bosspitsmuis (<i>Sorex araneus</i>) Haas (<i>Lepus europeus</i>) Hermelijn (<i>Mustela erminea</i>) Huisspitsmuis (<i>Crocidura russula</i>) Konijn (<i>Oryctolagus cuniculus</i>) Ondergrondse woelmuis (<i>Pitymys subterraneus</i>) Ree (<i>Capreolus capreolus</i>) Rosse woelmuis (<i>Clethrionomys glareolus</i>) Tweekleurige bosspitsmuis (<i>Sorex coronatus</i>) Veldmuis (<i>Microtus arvalis</i>) Vos (<i>Vulpes vulpes</i>) Wezel (<i>Mustela nivalis</i>) Woelrat (<i>Arvicola terrestris</i>)</p>
Amfibieën	<p>Bruine kikker (<i>Rana temporaria</i>) Gewone pad (<i>Bufo bufo</i>) Kleine watersalamander (<i>Triturus vulgaris</i>) Meerkikker Pelophylax ridibundus (<i>Rana ridibunda</i>) Middelste groene kikker / Bastaardkikker (<i>Pelophylax klepton esculentus Rana esculenta</i>)</p>

MILIEU ADVIESBUREAU

EcoReest

Advies vanuit een groen hart

